

Welke woorden uit de tekst ken je al?

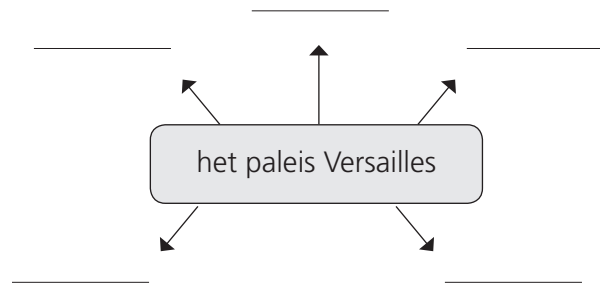
Vink aan.

- aanbieden
- beledigen
- definitief
- uit de gunst raken
- hemelbed
- hoveling
- jachtslot
- kroonluchter
- Leonardo da Vinci
- minister
- in de omgeving van
- onderdaan
- urine
- vertrek

Welke woorden ken je nog meer?

Vul aan.

Kies uit de woordenlijst drie woorden die je iets vertellen wat je in het paleis kan zien. Bedenk daarna nog twee woorden.

Welke zinnen horen wel bij dit verhaal?

- Koning Lodewijk de dertiende was schatrijk.
- Het duurde wel veertig jaar om het paleis te bouwen.
- Koning Lodewijk voelde zich nogal eenzaam in het paleis, want niemand anders woonde er.
- Koning Lodewijk moest nogal hard werken om dat enorme paleis schoon te houden. Poetsen, poetsen, poetsen!!
- Hij had ook schoon genoeg van alsmaar het gras in de enorme tuin moeten maaien.

Trek de lijnen en verbind woord met omschrijving.

in de omgeving van	•	als je iemand iets aanbiedt, zeg je dat je het hem wil geven
kribbe	•	als je je beledigd voelt, ben je boos over wat iemand tegen je zegt
onderdaan	•	voorgoed
haverkorrels	•	als je bij iemand uit de gunst raakt, dan vindt hij jou niet meer zo aardig
beledigen	•	een bed met een dakje van stof
gunst uit de gunst raken	•	iemand die in het paleis voor de koning werkt
aanbieden	•	een kasteel van waaruit er gejaagd werd
minister	•	versierde hangende lamp met veel armen
jachtslot	•	een beroemd Italiaans kunstenaar
vertrek	•	ministers besturen samen met de koning(in) of de president het land
definitief	•	in de buurt van
hoveling	•	onderdanen zijn alle mensen in een land met aan het hoofd een koning(in) of keizer(in)
kroonluchter	•	plas
hemelbed	•	kamer

Lees nu eerst de tekst.

- Vooraf in de omgeving van de rivier de Loire staan veel beroemde kastelen. Koning Frans de Eerste liet er in 1519 het kasteel van Chambord bouwen, het grootste van alle Loire-kastelen. Dit kasteel heeft 440 vertrekken, 365 ramen en 83 trappen. Daar moeten de hovelingen regelmatig verdwaald zijn. Je kunt er goed zien in wat voor een rijkdom de koningen en hun gevolg leefden, met al die kamers, de mooie stoffen, de zachte hemelbedden en alle versieringen. **1**
- 10 Eén van die trappen is erg beroemd. Men denkt dat Leonardo da Vinci die ontworpen heeft. Het zijn twee trappen die om elkaar heen slingeren. Elke trap is een eenrichtingsverkeer-trap. Je hebt dus nooit tegenliggers. **2**
- 15 Het beroemdste kasteel van Frankrijk is Versailles, bij Parijs. Eerst was het een eenvoudig jachtslot. Koning Lodewijk de Dertiende liet het bouwen om er af en toe te overnachten als hij in de bossen rond Parijs gejaagd had. Na zijn dood gebruikte zijn zoon, Lodewijk de Veertiende, het af en toe. **3**

1 Lees: *Daar ... zijn.* (r. 5 en 6)

Dat komt omdat ...

- A het kasteel zo enorm was.
- B het kasteel 440 vertrekken heeft.
- C het kasteel 83 trappen heeft.
- D de hovelingen niet goed opletten toen ze er rondliepen.

TIP! Wat kom je vooral te weten als je één zin terug leest?

b	codekraker
o	
u	
w	

2 Lees: *Men ... heeft.* (r. 10 en 11)

Waarom denkt men dat?

- A Omdat die trap erg beroemd is.
- B Omdat de trappen om elkaar heen slingeren.
- C Omdat alleen Leonardo da Vinci knap genoeg was om zo'n bijzondere trap te ontwerpen.
- D Dat wordt in deze alinea niet duidelijk gemaakt.

TIP! Bij een vraag waarbij een van de antwoorden is: "Dat wordt in deze alinea niet duidelijk gemaakt", moet je altijd controleren of dat klopt.

v	codekraker
o	
e	
r	

3 Lees alinea 3.

Lodewijk de Veertiende gebruikte Versailles maar af en toe.

Waarom ging hij er niet vaker naar toe?

- A Omdat hij niet van jagen hield.
- B Omdat het kasteel te eenvoudig was.
- C Omdat hij het te druk had.
- D Daarover heeft de schrijfster ons niets verteld.

n	codekraker
e	
r	
o	

TIP! Bij een vraag waarbij een van de antwoorden is: "Daarover heeft de schrijfster ons niets verteld", moet je altijd controleren of dat klopt.

Op een dag in 1661 werd deze koning uitgenodigd op het kasteel van één van zijn ministers, Fouquet. Die was erg rijk. Hij had een enorm kasteel laten bouwen, Vaux-le-Vicomte in Maincy. Vol trots toonde hij het aan de koning. Die werd
25 woedend toen hij zag dat een minister, een onderdaan, een
veel mooier kasteel had dan hijzelf. Minister Fouquet bood
het gratis aan Lodewijk aan, toen hij merkte hoe jaloers hij
was. Maar dat beledigde de koning nog meer. Alsof hij zelf
niet zo'n kasteel kon betalen! Hij liet Fouquet gevangen zetten
30 en gaf de architecten van Fouquet de opdracht voor hem net
zo'n kasteel te bouwen, maar dan nog veel groter en mooier.
Bijna veertig jaar lang hebben ze aan Versailles gewerkt. In
1685 werden zesendertigduizend personen geteld die op de
een of andere manier aan Versailles bouwden. Lodewijk was
35 er in 1682 definitief gaan wonen.

4 Lees: *Op ... zichzelf.* (r. 21 t/m 26)

Wat dacht Lodewijk de Veertiende waarschijnlijk toen hij het kasteel van Fouquet zag?

- A Dat heeft Fouquet goed aangepakt.
- B Fouquet is blijkbaar heel erg rijk.
- C Dit kan niet, ik ben toch de koning?
- D Fouquet, waarom ben je zo trots?

l	codekraker
o	
n	
t	

TIP! Het antwoord vind je door na te denken waarom de koning *woedend* werd.

5 Lees: *Minister ... betalen!* (r. 26 t/m 29)

Waarom werd de koning nog meer beledigd?

- A Omdat hij vond dat Fouquet moest weten dat hij zo'n kasteel heus zelf wel kon laten bouwen.
- B Omdat Fouquet merkte dat hij jaloers was.
- C Omdat ministers zoiets niet mogen zeggen tegen een koning.
- D Geen een van bovenstaande antwoorden klopt.

t	codekraker
h	
e	
o	

TIP! Maar **dat** beledigde de koning nog meer. **Dat** heeft betrekking op: minister Fouquet bood het gratis aan Lodewijk aan. Let vooral op het woord *gratis*.

6 Lees: *Minister ... was.* (r. 26 t/m 28)

Toen minister Fouquet zijn kasteel aan Lodewijk liet zien, had hij in de gaten dat de koning ...

- A zijn eigen kasteel waardeloos vond.
- B vond dat zo'n enorm kasteel zwaar overdreven was.
- C er niet tegen kon dat het kasteel van een onderdaan mooier was dan zijn eigen kasteel.
- D genoeg geld had om zelf een nog veel groter en mooier kasteel te laten bouwen.

s	codekraker
t	
o	
l	

TIP! Let op het woord *jaloers*.

7 Lees: *Hij liet Fouquet gevangen zetten.* (r. 29)

Wat vertelt die zin ons over Franse koningen in die tijd?

- A Ze konden doen wat ze wilden.
- B Ze waren jaloers.
- C Ze waren erg rijk.
- D Ze waren te snel beledigd.

s	codekraker
i	
n	
t	

8 Lees: *Lodewijk ... wonen.* (r. 34 en 35)

Uit die zin blijkt dat ...

- A Versailles een gigantisch paleis was.
- B er bijna veertig jaar aan het paleis gewerkt is.
- C Lodewijk in het kasteel woonde voordat het paleis helemaal af was.
- D er zesendertigduizend mensen op de een of andere manier aan Versailles bouwden.

d	codekraker
u	
a	
l	

Versailles is een gigantisch marmeren paleis. Alleen de voorkant is al bijna zeshonderd meter lang. Het beroemdste is de spiegelzaal. Een zeventig meter lange
40 zaal waar zeventien enorme ramen gespiegeld worden in zeventien even grote spiegels. 's Avonds weerspiegelden ze de honderden kaarsen in de kroonluchters. Om het kasteel lagen uitgestrekte parken, met honderden fonteinen.

6

45 Behalve Lodewijk woonden er in Versailles ruim duizend hovelingen en vierduizend personeelsleden. Hoe belangrijker een hoveling was, hoe dichter zijn kamers bij
50 die van de koning waren. Als een hoveling overleed of uit de gunst raakte, kwam er een kamer vrij. Daar verhuisde dan een hoveling naar toe. Dan kwam de kamer van die tweede hoveling vrij. Zo volgde er een hele reeks verhuizingen. Iedereen schoof een plaatsje op.

7

55 Schrijvers uit die tijd spreken van het 'Parfum van Versailles'. Dat was een sterke lucht van urine en oud zweet. Vermengd met die van zware parfums. Gedoucht werd er niet. Wc's die
60 je kon doortrekken bestonden ook nog niet. Er werd soms gewoon onder de trap geplast!

8

9 Lees alinea 6.

Op basis van deze alinea kun je **niet** tot de conclusie komen dat ...

- A de kroonluchters van marmer gemaakt zijn.
- B je in de buurt van Versailles lekker kan wandelen.
- C de Spiegelzaal erg bijzonder is.
- D er evenveel spiegels als ramen in de spiegelzaal zijn.

u	codekraker
r	
n	
e	

10 Lees alinea 7.

Door welke vraag te stellen kom je te weten waar deze alinea *vooral* over gaat?

- A Hoeveel hovelingen woonden er in Versailles?
- B Hoe groot was de kamer van de koning?
- C Wanneer kwam de kamer van die tweede hoveling vrij?
- D Waarom volgde er telkens een hele reeks verhuizingen?

b	codekraker
o	
e	
r	

11 Lees alinea 8.

Wat kun je **niet** zeggen naar aanleiding van deze alinea?

- A Het 'Parfum van Versailles' stonk.
- B De mensen in het paleis wasten zichzelf nooit.
- C De douche was toen nog niet uitgevonden.
- D De mensen in het paleis plasten soms op rare plaatsen.

b	codekraker
u	
r	
o	

Vraag 12 gaat over de hele tekst.

12 Hieronder worden vier uitdrukkingen uitgelegd.

Welke uitdrukking past **niet** bij dit verhaal?

- A Het is weer pais en vree: *het is weer goed; er is geen ruzie meer.*
- B Het is me een doorn in het oog: *ik vind het ergerlijk* (als je iets ergerlijk vindt, stoort het je).
- C Het land aan iets hebben: *iets heel vervelend vinden.*
- D De smoor inhebben: *iets heel vervelend vinden en je daardoor chagrijnig voelen.*

s	codekraker
o	
n	
y	

Ik heb de code gekraakt!	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12